

כניסת השבת - 16.48
יציאת השבת - 18.00
רבנו תם (72 דקות זמניות) 18.25
(אופק חדרה)

מתוק מדבש

שנה שישית - גיליון 232
פרשת בשלח תש"פ
שבת שירה

זמני השיעורים והתפילות
שיעור ביום שישי - בשעה 15.58 - 'שורון'
שיעור בשבת בשעה 15.00 - 'בית יוסף'
מנחה בשעה 16.00

ראשון עד חמישי 18.45 עד 19.45
א-ד' שיעור בהלכה וגמרא 'עבודה זרה'
ביום חמישי שיעור בפרשת שבוע (משודר)
בבית הכנסת 'בית יוסף' א"ת ג, אולגה
כרטיס הכא"ס בש"ה...

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פגת' הכנסת 'בית יוסף' ו'שורון' בעצת אפיק
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

ולא קרב זה אל זה כל הלילה (יד', כ')

מובא בגמרא (מגילה י', ב'): בקשו מלאכי השרת לומר שירה אמר הקב"ה 'מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה?' ויש לשאול: אז מדוע הניח הקב"ה למשה ולישראל לשיר את שירת הים? מסביר רבי צבי הירש כהנא זצ"ל (מרבני ורשה 'וכל מאמינים') המלאכים לא התענו תחת ידי המצרים וכל רצונם לשורר היה על מפלת מצרים. ובזאת לא חפץ ה' שכן גם הרשעים הם מעשי ידיו.

לעומת זאת עם ישראל שהתענו תחת ידי המצרים שרו על גאולתם ועל ישועתם ולא על מפלת המצרים. דבר זה מדויק נפלא בשירה שנאמר 'עזי וזמרת יה' מדוע ישראל זמרו לה' משום 'ויהי לי לישועה'. **מתוק מדבש!**

ויאמינו בה' ובמשה עבדו (יד', לא')

שאל רבי יחזקאל מקאזמיר זיע"א (נפטר ביז' שבט תקנ"ב) מובא במדרש: 'ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא' אז מה שייך לומר 'ויאמינו' על דבר שרואים במוחש?

ותירץ שלכן אמרו חז"ל 'אז ישיר משה' מכאן לתחיית המתים מן התורה (כיון שנאמר 'שיר' בלשון עתיד) וזו הייתה אמונתם בזמן קריעת ים סוף שהאמינו שהם עתידים לומר שירה בתחיית המתים. **מתוק מדבש!**

זה א-לי ואנוהו (טו', ב')

מובא ב'ילקוט משה' בשם רבי ישראל מנג'ארה זיע"א (ר' בועז בר דין ה"ו) המילים 'זה א-לי' נוטריקון (ראשי תיבות) 'זה השולחן אשר לפני י-ה' וכותב הרב זיע"א: 'לפיכך ידקדק כל אדם מישראל שלא יזלזל בקדושת שולחנו. וכבר אמרו חז"ל 'שולחנו של אדם מכפר עליו' וקדושת השולחן כקדושת המזבח ועבודת השולחן עבודת קודש. והכלים שעל השולחן כלי שרת הם ומחזיקים ברכה למשתמש בהם בטהרה.

ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט ולא מצאו (טז', טז')

מקשה בעל ה'ישועות יעקב' זצ"ל (ד"ת לפ"ש): כיצד יתכן שעם ישראל שיצאו זה עתה ממצרים באותות ובמופתים, ראו את קריעת ים סוף, שרו את שירת הים ועליהם נאמר 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו'. מדוע, אם כן, לא צייתו למשה רבנו ויצאו ללקוט את המן ביום השבת?

ומתרץ הרב באופן נפלא: הקדמה: ידוע כי יש מצווה לשמוע בקול הנביא, למעט מקרים שהנביא מצווה דבר שהוא היפך מצווי הקב"ה שציוונו. ומובא בגמרא (סנהדרין נח', ב') אמר ריש לקיש: עובד

סאלה נפלאה לפרנסה פפרשה (ראו מאמר לד')

*****

ויהי בשלח פרעה את העם (יג', יז')

ידוע כי כל מקום שנאמר 'ויהי' אינו אלא לשון צער. מסביר ה'בני יששכר' זיע"א (אגרא דכלה): ידוע כי מילת 'העם' היא כינוי ל'ערב רב' שיצאו עם ישראל ממצרים. ולכן נאמר 'ויהי בשלח פרעה את העם' והצער הגדול הוא בכך שפרעה שילח עם בני ישראל גם את הערב רב שכידוע גרמו לעם ישראל חטאים ופורענויות רבות.

*****

ויקח משה את עצמות יוסף עמו (יג', יט')

עם ישראל לא היו יכולים לצאת בלי ארונו של יוסף. וכפי שהובא במדרש תנחומא שמשה עמד על הנילוס, נטל צרור וחקק בו 'עלה שור' וצווח ואמר: 'יוסף יוסף, הגיעה שעה שהקדוש ברוך הוא גואל את בניו, והשכינה מעכבת לך, וישראל וענני כבוד מעכבין לך. אם אתה מגלה את עצמך, מוטב. ואם לאו, הרי אנו נקיים משבועתך. מיד צף ועלה ארונו של יוסף...'

ומדוע באמת אי אפשר לצאת בלי עצמות יוסף?

ושמעתי בעבר תשובה נפלאה בשם ת"ח מרכסים (לא צוין שמו): מצרים הייתה כידוע שטופה בזימה בגילוי עריות ונוצרה סביבה קליפה קשה ביותר שלא יכול שום עבד לצאת ממנה.

יוסף שעמד בגבורה בניסיון עם אשת פוטיפר זכה לתואר 'צדיק יסוד עולם' ולכן רק לו יש את המפתח לפתוח את קליפת מצרים ולהוציא את ישראל משם.

רמז לדבר 'ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח' סופי תיבות 'מפתח'.

ויתכן שזו הסיבה שבני אפרים נהרגו ביציאתם המוקדמת ממצרים כיון שיצאו ללא המפתח - ארונו של יוסף.

ולכן נאמר 'הים ראה וינוס' ודרשו חז"ל 'שראה ארונו של יוסף' כי רק לו יש את המפתח ליציאת מצרים וקריעת ים סוף. **מתוק מדבש!**

*****

התייצבו וראו את ישועת ה' (יד', יג')

וראיתי בשם רבנו החיד"א זיע"א: המילה 'התייצבו' עולה בגימטרייה כמניין 'חתן כלה' (513) לרמוז לדברי חז"ל שאמרו 'קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף'.

ואולי מכאן ניתן להביא רמז למנהג ישראל שנהגו לעמוד בשעת עריכת החופה וקריאת הכתובה. **מתוק מדבש!**

ופצונון קפה ליוולו' מילתא דפדיוחלתא

יל ה'יצו לרב הצנין שלום בית. ה'צ' מתולין יתה
ע'נתא מת'ע'לת בו ו'א'מ'ר: 'זה התחיל מאז ה'ניסואין
כ'א'ר א'ת'י ה'ח'ל'ט'ה ל'ה'יות ח'ופ'ת כ'ד'ר'ל'ל. ה'יא
מ'ת'ע'ק'ת א'כ'י א'ה'י ה'פ'ו'צ'ל' ה'יא מ'כ'ה' ה'י'

כוכבים ששבת חייב מיתה שנאמר 'יום ולילה לא ישובתו'. והקשו התוספות (חולין לג' א' ד"ה 'אחד') אם כך כיצד עם ישראל שמרו את השבת? ותירצו כיוון שנצטוו על שמירת השבת נתבטל מהם האיסור של 'יום ולילה לא ישובתו'.

לפי האמור יש לומר כי עם ישראל מיאנו לשמוע בקול משה שציווה אותם לשבות ממלאכה בשבת, כי חשבו שעדיין הם נחשבים כבני נח. ואם כך, הציווי של משה הוא נגד ציווי הקב"ה של 'יום ולילה לא ישובתו'.

אבל לאחר שמשה אמר להם 'ראו כי ה' נתן לכם השבת' והראיה לכך היא 'על כן הוא נותן לכם ביום השישי לחם יומיים' וזו ראיה ברורה כי נצטוויתם על שמירת השבת מפי ה' וממילא בטל מכם האיסור של 'יום ולילה לא ישובתו'.

ולכן מיד נאמר 'וישבתו העם ביום השביעי'. **מחוק משה**

הסוללה הפרנסה:

קח צונצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן והנח אותו לפני ה' למשמרת לדורותיכם (טז, לג)

דרש רבי יחזקאל מקאזמיר זיע"א (יז' שבט): המן הוא שורש הפרנסה לכל הדורות והקב"ה ציווה להניחו בארון הברית לצד התורה. ללמדנו, כי שורש הפרנסה הוא מכח התורה. וכל הדבוק בתורה יש בו יותר שורש הפרנסה'.

ומסופר כי בכל עת שהיה מגיע אליו יהודי ומבקש ממנו ברכה לפרנסה היה אומר לו 'אינך זקוק לברכתי, אלא הדבק עצמך בתורה ויהיו כל ישראל מתפללים עליך. כמו שאנו אומרים 'על ישראל ועל רבנן ועל תלמידהון דעסקין באורייתא קדישתא (שעוסקים בתורה הקדושה) יהא להון חיי אריכי ומזוני.

ואכן, עיננו הרואות את השגחת ה' המופלאה על כל העוסקים בתורה שזוכים להשגחה מיוחדת בענייני הפרנסה (ובכל העניינים). יהי רצון שיהא חלקנו עמהם ונזכה ללמוד תורה מתוך פרנסה טובה. **מחוק משה**

רציון וסיפור - כוחה של האל

ראו כי ה' נתן לכם השבת (טז, כט)

לצורך דרשת הפסוק נקדים סיפור נפלא אותו סיפר הרב חיים זאיד שליט"א (מעובד ע"פ גיליון 'טוב לחסות בה'):

בדיוק לפני כשנה, בזמן הזה של ר"ח שבט, התארחתי בשבת במלון בים המלח. סיימנו את תפילת ליל השבת, ואז ניגש אליי יהודי, אורח אף הוא בבית המלון, כשהוא דואג ומבולבל: 'כבוד הרב זאיד, אנא ממך תעזור לי'.

'במה אוכל לעזור?' שאלתי.

ואז הוא החל לספר: 'אשתי היקרה שבורה ורצוצה ואינה רוצה לרדת לחדר האוכל לסעודת ליל שבת'. 'מה קרה?' 'כבר שנים רבות שאין לנו ילדים ואנו עושים את כל ההשתדלות והתפילות לזכות בכך. השבוע עשינו השתדלות רפואית מיוחדת, והיום, כשעה לפני השבת, הודיעו לנו מבית החולים שהשתדלות זו עלתה בתוהו, וכי ע"פ הטבע לא נוכל לזכות בילדים. מאז ששמעה זאת אשתי אין לה חשק לכלום, והיא אינה רוצה לרדת אל סעודת השבת'.

ביקשתי ממנו שיקרא לה והתפללתי לה' שיכניס לי את

המילים הנכונות. היא ניגשה אליי בבכייה, ואמרתי לה: 'אני רוצה להגיד לך דבר חשוב שהוא ה'טיפ' לכל הישועות וההצלחות. אנחנו נמצאים כעת בים המלח. מה השם הנוסף שיש לים המלח? - ים המוות. מדוע? מפני שהדמעות של הייאוש, העצב והאכזבה הם מוות. אדם שבוכה מושך על עצמו צער ועצב נוסף.

לכן ים המלח, הדומה לדמעות העצב המלוחות, נקרא 'ים המוות' מפני שכולו מוות ואינו מייצר חיים. אך מי שרוצה לזכות לחיים טובים ולייצר חיים, צריך ים יפה, ים מלא בגלים עם שמחה, שם יש במעמקי הים חיים שלמים. כי היכן שיש שמחה - יש חיים!'

ואז אמרתי לה את המשפט הבא: 'דעי לך, כי לשבת קודש יש קדושה ומעלה גדולה מאד, שמי ששמח בשבת זוכה לכל טוב וברכה. שמעי לי, קבלי על עצמך לשמוח בשבת הזו, למרות הקושי האדיר שיש לך. ודעי לך, שזכות השמחה ששמחים בשבת ומראים לה' שאנו נהנים בה, למרות כל הצער - היא המביאה ישועות וברכה לכל החיים'.

אותה אישה קיבלה את הדברים ועשתה מהפך. היא ירדה לחדר האוכל עם בעלה והחלה לשמח את כולם. היא עברה בין השולחנות, שאלה בשלום האורחות, דיברה איתם במאור פנים ואיחלה לכולן שבת שלום והכל ממש בצורה מופלאה! 'ששון ושמחה ימצא בה - ונסו יגון ואנחה', אמרתי לה.

כל זה היה לפני כשנה. והנה כעת (כ' בטבת התש"פ) אני חוזר מנהריה ומקבל טלפון מבעלה. 'הרב זאיד אתה זוכר אותי?! אני שאשתי הייתה עצובה בשבת בים המלח ונתת לה 'טיפ' לישועה לחיים. התקשרתי לבשר לך, כי בישועת ה' ובחסדו הגדול, נולד לנו בשבת האחרונה, פרשת ויחי, בן זכר!!!'

'שתבח שמו לעד!' צעקתי בהתרגשות. 'היא מסרה את נפשה לשמוח למען השבת, ושמה את כל הצער והיגון בצד - והקב"ה שילם לה בבן זכר, כנגד כל דברי הרופאים - ומתי?... ביום השבת!'

וזו עצת העצות שאני מוסר בשם כל גדולי וצדיקי הדור, שאמרו כי בכוחה של שבת קודש להושיע כל יהודי מכל מיצר וצרה. השבת היא מקור הברכה. רוצים זיווגים? ילדים? בריאות? - היא המקור של הברכות!

ולכן, שמחת השבת היא אחד הדברים החשובים ביותר, ואף רבנו החיד"א כותב זאת, כי אם האדם מסיר את צערו וטרדתו לפני השבת, ומכניס שמחה עצומה לליבו על עצם יום השבת, הקב"ה מסדר לו את טרדתו ופותר לו את מצוקתו, בעבור שהשתדל לכבוד השבת.

ולפי זה מתבאר הפסוק 'ראו כי ה' שהוא המורה על מידת הרחמים 'נתן לכם השבת' שהיא מקור הברכות והישועות לכל שומריה ומקיריה בשמחה.

כי מי שמשקיע לכבוד השבת - השבת הקדושה מחזירה לו. מי שמאמין בשבת ומראה לה' ביום הזה אהבה אזי מלמעלה מחזירים לו בכפלים.

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

לעילוי נשמת: אבי ממוסר בן ג'זרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל עזרה חסון בן מינה ז"ל - יעקב בן רבקה ז"ל - מיימון טפירו בן מזל טוב ז"ל - רחל (רשל) בת נעמי ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להצלחת: המפיץ היקר יוסף חיים בן תמרה - להצלחה ברוחניות ובגשמיות / ר' ניסן בן מרים ותמרה בת רבקה - רפויש והצלחה / דקל מלכה - להצלחה בכל / אורי ישראל - רפואה שלימה סוזן בת מינה - רפואה שלימה / אירי בן רונית - רפואה שלימה / אהרון בן מסעודה - רפויש